

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 37/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Ľubomírom Škulom, advokátska kancelária, Viničky 15, Nitra, vo veci namietaného porušenia základného práva na nedotknuteľnosť súkromia zaručeného v čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného v čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na nedotknuteľnosť obydlia zaručeného v čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej jednotky finančnej polície, expozitúry Západ v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 GPt 415/13/1000-61 a jej upovedomením o vybavení podnetu zo 14. februára 2014 a v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 GPt 53/14/1000-19 a jej upovedomením o vybavení opakovaného podnetu zo 14. júla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2014 doručená telefaxom (doplnená predložením originálu 8. decembra 2014) sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na nedotknuteľnosť súkromia zaručeného v čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného v čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva na nedotknuteľnosť obydlia zaručeného v čl. 21 ods. 1 ústavy postupom Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej jednotky finančnej polície, expozitúry Západ (ďalej len „NKA“) v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013, postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 GPt 415/13/1000-61 a jej upovedomením o vybavení podnetu sťažovateľky zo 14. februára 2014 a v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 GPt 53/14/1000-19 a jej upovedomením o vybavení opakovaného podnetu sťažovateľky zo 14. júla 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) na základe návrhu Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) pod číslom I KO-V-345-1/13-NR vydal 5. októbra 2013 pod sp. zn. OSNR-V-313-1/2013-3Tp/389/2013 podľa § 100 ods. 1 a 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) príkaz na domovú prehliadku v rodinnom dome, v priestoroch k nemu patriacich a na pozemku k nemu prilahlom, ktorých podielovými spoluvlastníkmi sú sťažovateľka a jej manžel [REDAKOVANÉ].

Dôvody, ktoré viedli k vydaniu príkazu, mali spočívať v tom, že v „dome, v priestoroch k nemu patriacich a na pozemku k nemu prilahlom sa môžu nachádzať veci dôležité pre trestné konanie..., u ktorých je možné predpokladať, že boli použité na páchanie daňovej, resp. ekonomickej trestnej činnosti.. Z... operatívno-pátracej činnosti ako aj z vyšetrovacích úkonov sudca pre prípravné konanie zistil, že“ sťažovateľka „vykonávala v spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] funkciu prokuristu, pričom v súvislosti s neoprávneným uplatnením nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, ktorý bol

uplatnený spoločnosťou [REDAKOVANÉ]..., zastúpenou konateľom... synom“ sťažovateľky „mohla ako advokát a prokurista spoločnosti vyhotoviť na jeho žiadosť, dodacie listy, faktúry a iné listiny...“.

Domová prehliadka bola vykonaná 9. októbra 2013 a pri jej realizácii bol príkaz okresného súdu z 5. októbra 2013 sťažovateľke doručený.

Podľa slov sťažovateľky „Preskúmateľnosť dôvodnosti príkazu na domovú prehliadku si vyžaduje relevantnú a dostatočne špecifickú argumentáciu, ktorá poskytuje vysvetlenie, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom ustanovené podmienky na tento zásah. Bez náležitého odôvodnenia opierajúceho sa o konkrétne skutočnosti je dané rozhodnutie nepreskúmateľné, a tým aj svojvoľné a arbitrárne.“. Sťažovateľka je toho názoru, že „uvedenú zákonnú podmienku príkaz na domovú prehliadku nespĺňa, nakoľko v jeho odôvodnení nie je uvedená žiadna skutočnosť a žiadny úkon, z ktorého by vyplývala dôvodnosť nariadenia domovej prehliadky. Odôvodnenie príkazu tým, že“ sťažovateľka „vykonávala v spoločnosti [REDAKOVANÉ] funkciu prokuristu, je nedostatočné a v rozpore nielen s Ústavou SR, ale nezodpovedá ani požiadavkám ustanovení § 181 odsek 2, § 100 ods. 1 a § 168 Trestného poriadku.“.

Sťažovateľka sa pýta, „Na základe akých skutočností dospeli orgány činné v trestnom konaní k záveru, že v mojom rodinnom dome sa môžu nachádzať veci súvisiace s vyšetrovanou trestnou vecou? Ak má byť dôvodné podozrenie podložené len skutočnosťou, že som v spoločnosti [REDAKOVANÉ] vykonávala funkciu prokuristu, toto zdôvodnenie považujem za nedostatočné na to, aby bolo takýmto závažným spôsobom zasiahnuté nielen do mojich práv, ale najmä do práv môjho manžela, ktorý s vyšetrovanou trestnou vecou nemá už absolútne nič spoločné a ktorému boli následne v priebehu prehliadky zaistené veci, ktoré sú jeho výlučným vlastníctvom (počítač), pričom orgány činné v trestnom konaní boli na uvedenú skutočnosť vopred dôrazne upozornené. Aj napriek tomu bol však môj manžel nútený veci, ktoré sú jeho výlučným vlastníctvom a ktoré, ako som už vyššie uviedla, absolútne s vyšetrovanou vecou nesúviseli, vydať.“.

V ďalšom sťažovateľka opísala negatívne dopady vykonania domovej prehliadky na jej osobu, ako aj na osobu jej manžela.

Uvádza, že „*Porušenie svojich základných práv a slobôd... namietala priamo v trestnom konaní a to cestou podnetu v zmysle ustanovenia § 31 odsek 1 zákona... o prokuratúre... zo dňa 14. 02. 2014*“. Avšak „*Oznámením... zo dňa 25. 06. 2014, spisová značka IV/3 GPt 415/13/1000-61... bola upovedomená, že Generálna prokuratúra... nezistila podstatné pochybenie v postupe prokurátora.*“.

Pretože s názorom generálnej prokuratúry nesúhlasila, „*v zmysle ustanovenia § 34 odsek 1 zákona... o prokuratúre... požiadala o preskúmanie vybavenia... podnetu opakovaným podnetom zo dňa 14. 07. 2014*“. Obdobne, ako v prípade podnetu, bola sťažovateľka „*upovedomená, že generálny prokurátor... postup prokurátorky Generálnej prokuratúry... pri vybavovaní... podnetu považuje za správny a v ďalších podrobnostiach naň poukazuje*“.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto vyslovil:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na nedotknuteľnosť súkromia upraveného v článku 16 odsek 1, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života v zmysle článku 19 odsek 2, vlastníť majetok v zmysle článku 20 odsek 1 a na nedotknuteľnosť obydlia v zmysle článku 21 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozitúra Západ, v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 porušené boli.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na nedotknuteľnosť súkromia upraveného v článku 16 odsek 1, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života v zmysle článku 19 odsek 2, vlastníť majetok v zmysle článku 20 odsek 1 a na nedotknuteľnosť obydlia v zmysle článku 21 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod spisovou značkou IV/3 GPt 415/13/1000-61 a jej upovedomením o vybavení podnetu v zmysle ustanovenia § 31 odsek 1 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších

noviel a opakovaného podnetu v zmysle ustanovenia § 34 odsek 1 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších noviel zo dňa 14. 02. 2014 porušené boli.

3. Základné právo [REDAKOVANÉ] na nedotknuteľnosť súkromia upraveného v článku 16 odsek 1, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života v zmysle článku 19 odsek 2, vlastníť majetok v zmysle článku 20 odsek 1 a na nedotknuteľnosť obydlia v zmysle článku 21 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod spisovou značkou IV/3 GPt 53/14/1000-19 a jej upovedomením o vybavení opakovaného podnetu v zmysle ustanovenia § 34 odsek 1 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších noviel zo dňa 14. 07. 2014 porušené boli.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 25.000,- EUR, ktoré predstavuje mieru právnej neistoty, do ktorej sa sťažovateľka dostala postupom Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozitúra Západ, v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013, a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod spisovou značkou IV/3 GPt 415/13/1000-61 a v konaní vedenom pod spisovou značkou IV/3 GPt 53/14/1000-19.

5. [REDAKOVANÉ] priznáva trovy konania a právneho zastúpenia,--EUR (), ktoré sú Prezídium Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozitúra Západ a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu návrhu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil/a sťažovateľ/ka, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím

príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ (v tomto prípade sťažovateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom) špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ/ka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil/a za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd za predmet sťažnosti považuje namietané porušenie základného práva na nedotknuteľnosť súkromia zaručeného v čl. 16 ods. 1 ústavy, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného v čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva na nedotknuteľnosť obydlia zaručeného v čl. 21 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť postupom NKA v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 a postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 GPt 415/13/1000-61 a jej prípisom, ktorým bol vybavený podnet sťažovateľky zo 14. februára 2014 a v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 GPt 53/14/1000-19 a prípisom, ktorým bol vybavený opakovaný podnet sťažovateľky zo 14. júla 2014.

Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

1. Ústavný súd v prvom rade poznamenáva, že jednou zo zákonných náležitostí návrhu na začatie konania pred ústavným súdom podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde je jeho náležité odôvodnenie. Sťažovateľka síce svoju sťažnosť odôvodnila, avšak podľa názoru ústavného súdu jej odôvodnenie nekorešponduje s tým, akého rozhodnutia sa v konaní pred ústavným súdom domáha, teda so samotným znením návrhu na rozhodnutie (petitom).

Z odôvodnenia sťažnosti zreteľne a jednoznačne vyplýva, že sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, namieta v podstate ústavnú nekonformnosť príkazu okresného súdu na domovú prehliadku vydaného 5. októbra 2013 pod sp. zn. OSNR-V-313-1/2013-3Tp/389/2013, a to najmä čo sa týka jeho odôvodnenia, avšak vysloviť porušenie svojich základných práv alebo slobôd v tejto súvislosti postupom a príkazom okresného súdu nežiadala (pozri navrhovaný petit sťažnosti).

Ako zo sťažnosti vyplýva, sťažovateľke bol príkaz okresného súdu na domovú prehliadku doručený v deň jej vykonania, t. j. 9. októbra 2013. Od uvedeného momentu bola s obsahom príkazu a s jeho odôvodnením oboznámená, a teda ak bola presvedčená, že týmto príkazom došlo k zásahu do jej základných práv, mala možnosť domáhať sa ich ochrany pred orgánom verejnej moci k tomu povolaným, t. j. pred ústavným súdom. Ústavný súd podotýka, že vzhľadom na povolanie sťažovateľky – advokátky jej tento postup nemohol

byť neznámy (sťažovateľka sama v sťažnosti uvádza, že je „uznávaná a etablovaná... advokátka“).

Sťažnosť ústavnému súdu na porušenie základných práv podľa čl. 127 ods. 1 ústavy však sťažovateľka v tejto súvislosti nepodala, ale obrátila sa na generálnu prokuratúru s požiadavkou preskúmať „*zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní v súvislosti s úkonom vykonaným dňa 09. 10. 2013 – domovou prehliadkou v rodinnom dome... a v priestoroch k nemu patriacich a na pozemku k nemu príľahlom..., v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZY-2013*“ (citované z podnetu sťažovateľky zo 14. februára 2014). Sťažovateľka v sťažnosti podanej ústavnému súdu nekonkretizovala, aké mala očakávania od prieskumu uskutočneného vo veci generálnou prokuratúrou vo vzťahu k poskytnutiu ochrany jej základným právam, keďže oprávnenia generálnej prokuratúry v tomto smere mohli obsiahnuť len postupy a rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní (t. j. v tomto prípade NKA a dozor vykonávajúcu prokuratúru), a to len v prípade rozporu ich postupu s príkazom, nie však samotné rozhodnutie súdu (v tomto prípade sudcu okresného súdu pre prípravné konanie), t. j. príkaz na domovú prehliadku. V nadväznosti na skutočnosť, že je to práve príkaz sudcu pre prípravné konanie (príp. predsedu senátu v konaní pred súdom), ktorý finalizuje oprávnenie policajta (tu NKA) ako orgánu verejnej moci k zásahu do základných práv podľa ústavy (nedotknuteľnosť súkromia a obydlia, ochrana pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, ale aj práva na majetok), sa možná ochrana základných práv sťažovateľky generálnou prokuratúrou v okolnostiach danej veci javí z hľadiska účinnosti prinajmenšom otáznou. Práve príkazom k domovej prehliadke je konštatovaná dôvodnosť, resp. zákonnosť jej realizácie, a to vrátane prípadných podmienok, za ktorých má/musí byť vykonaná. Túto prieskumnú a do značnej miery i dozorujúcu funkciu súdu nad priebehom trestného konania na seba nemôže prevziať ani sám policajt, ani žiaden orgán prokuratúry.

Ak teda sudca pre prípravné konanie vydá príkaz na domovú prehliadku, neprichádza do úvahy preskúmanie jeho (dostatočnej) odôvodnenosti orgánom činným v trestnom konaní (NKA, dozorujúca prokuratúra) a ani iným orgánom prokuratúry (generálna

prokuratúra), pretože je to práve súd (sudca pre prípravné konanie), ktorého úlohou je garantovať tak zákonnú, ako aj „ústavnú“ opodstatnenosť domovej prehliadky.

V okolnostiach danej veci je len ťažko predstaviteľné, že by generálna prokuratúra mohla opatreniami v rámci svojej právomoci zvrátiť účinky príkazu vydaného okresným súdom, preto v žiadnom prípade nemožno podnet a opakovaný podnet, ktorým sa sťažovateľka domáhala ochrany svojich práv, považovať za účinné prostriedky nápravy vo vzťahu k vydanému príkazu na domovú prehliadku.

Uvedené síce stručne, ale jednoznačne a výstižne poznamenala aj prokurátorka generálnej prokuratúry vybavujúca podnet sťažovateľky zo 14. februára 2014 v prípise č. k. IV/3/ GPt 415/13/1000-62 z 25. júna 2014, v ktorom uviedla, že *„Hodnotenie dôvodnosti vydaného súdneho rozhodnutia do kompetencie prokuratúry nepatrí. V prípade, že postup súdu považujete za vážny zásah do svojich základných ľudských práv a slobôd, môžete sa obrátiť na súdne inštitúcie, ktoré ich ochranu zabezpečujú“*.

Inou by bola situácia, ak by sa NKA pri výkone domovej prehliadky od súdneho príkazu akýmkoľvek spôsobom odklonila, čo by, samozrejme, mohlo spadať do kompetencie generálnej prokuratúry. Že by však k takému postupu vo vzťahu k osobe sťažovateľky došlo, sťažovateľka netvrdí.

Pretože sťažovateľka v medziach nastolenej problematiky danej veci relevantné rozhodnutie nenamietala (odhliadnuc od prípadného splnenia podmienky včasného podania sťažnosti proti príkazu okresného súdu), zakladá táto skutočnosť zjavnú neopodstatnenosť jej sťažnosti, čo je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že pokiaľ ide o namietané porušenie sťažovateľkou označených základných práv postupom NKA v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 v súvislosti s výkonom procesného úkonu – domovej prehliadky – ústavný súd poznamenáva, že namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd s prihliadnutím na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy

(„... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.“) nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ/ka môže domôcť využitím jemu/jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie, resp. s prihliadnutím na ustanovenie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pre jej neprípustnosť (pozri obdobne napr. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07, III. ÚS 390/2015).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci orgánov verejnej moci, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (obdobne IV. ÚS 303/04, III. ÚS 388/2015).

Zo sťažnosti a z jej príloh nevyplýva, že by sťažovateľka v prebiehajúcom trestnom konaní mala postavenie obvinenej, poškodenej alebo zúčastnenej osoby, preto jej neprináležalo využitie právneho prostriedku podľa § 210 Trestného poriadku, avšak ako to je zo sťažnosti zrejmé, proti namietanému postupu NKA využila iný právny prostriedok, ktorý jej zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení účinnom do 31. decembra 2015 (ďalej len „zákon o prokuratúre“) na ochranu jej základných práv účinne poskytoval, a to vo forme podnetu a opakovaného podnetu adresovaných generálnej prokuratúre.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre (v znení účinnom do 31. decembra 2015) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre (v znení účinnom do 31. decembra 2015) podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre (v znení účinnom do 31. decembra 2015) podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre (v znení účinnom do 31. decembra 2015) ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre (v znení účinnom do 31. decembra 2015) pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre (v znení účinnom do 31. decembra 2015) ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Z citovaných ustanovení zákona o prokuratúre vyplýva, že sťažovateľka ak nebola stotožnená s postupom NKA pri výkone vyšetrovacieho úkonu, mala k dispozícii účinný zákonný prostriedok, ktorým sa mohla a napokon sa aj domáhala ochrany svojich základných práv.

Ústavný súd preto konštatuje, že namietať porušenie označených základných práv postupom NKA pri výkone procesného úkonu (v preskúmanom prípade domovej prehliadky) sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je neprípustné, keďže sťažovateľka pred podaním sťažnosti ústavnému súdu mala iné právne prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu základných práv účinne poskytoval a ktoré napokon aj využila.

Vzhľadom na uvedené by prichádzalo do úvahy sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

Navyše, no nie menej podstatným je, že vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv v súvislosti s postupom NKA v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-500/NKA-FP-ZA-2013 pri vykonávaní domovej prehliadky sťažovateľka neuviedla žiaden relevantný argument svedčiaci o zásadu NKA do ňou označených základných práv. V celom odôvodnení sťažnosti absentuje tvrdenie, že by NKA pri vykonávaní domovej prehliadky alebo v súvislosti s jej výkonom porušila jej základné práva chránené ústavou. Ak orgán činný v trestnom konaní postupuje pri vyšetrovacom úkone v súlade so zákonom, v jeho medziach a na základe zákona, je len málo pravdepodobné, že by sa mohol dopustiť diskrepancie vo vzťahu k úprave základných práv alebo slobôd zaručených konkrétnej osobe, ktorej sa úkon dotýka. A hoci nie je možné vylúčiť, že taká situácia nastane, sťažovateľka neuviedla žiadnu indíciu, ktorá by svedčila, že v danom prípade tomu tak bolo. Inak povedané, sťažovateľka neuviedla nijakú okolnosť, ktorá by preukazovala nesprávnosť

alebo nezákonnosť (protizákonnosť) samotného úkonu domovej prehliadky vykonaného NKA.

Sťažovateľka netvrdí napríklad, že by išlo o úkon, ktorý zákon nedovoľuje, alebo že by NKA nemala na vykonanie prehliadky potrebný príkaz súdu (sudcu pre prípravné konanie) a napriek tomu ju vykonala, alebo že by tento príkaz bol vydaný orgánom, ktorý na jeho vydanie zjavne nebol oprávnený, alebo by bola prehliadka vykonaná v priestoroch, na ktoré sa príkaz nevzťahoval, prípadne v inom ako určenom čase, alebo že by postup NKA pri prehliadke alebo spôsob jej výkonu nezodpovedal postupu garantujúcemu čo najmenší zásah do základných práv sťažovateľky, resp. že by ním došlo k zásahu do základných práv v miere väčšej ako nevyhnutnej na dosiahnutie účelu trestného konania, alebo že by nebola rešpektovaná dôstojnosť dotknutých osôb a ich súkromie. Námietky podobného charakteru, ktoré by teoreticky boli spôsobilé iniciovať prieskumnú právomoc ústavného súdu (za predpokladu zlyhania iných, príslušnou právomocou poverených, orgánov verejnej moci) vo vzťahu k ochrane jej základných práv postupom NKA, sťažovateľka neuviedla.

Podľa § 105 ods. 1 Trestného poriadku orgán vykonávajúci domovú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov, alebo prehliadku pozemku je povinný umožniť osobe, u ktorej sa taký úkon vykonáva, alebo niektorému dospelému členovi jej domácnosti alebo v prípade prehliadky iných priestorov aj jej zamestnancovi účasť pri prehliadke. O práve účasti pri prehliadke je povinný tieto osoby poučiť.

Podľa § 105 ods. 2 Trestného poriadku k výkonu domovej a osobnej prehliadky treba pribrať nezúčastnenú osobu. Orgán vykonávajúci prehliadku preukáže svoje oprávnenie.

Podľa § 105 ods. 3 Trestného poriadku účasť osôb uvedených v odseku 1 pri domovej prehliadke alebo prehliadke iných priestorov, alebo prehliadke pozemku možno odoprieť a osobu uvedenú v odseku 2 nepribrať, ak okolnosti prípadu odôvodňujú predpoklad, že by mohlo prísť k ohrozeniu jej života alebo zdravia.

Podľa § 105 ods. 4 Trestného poriadku v zápisnici o prehliadke treba tiež uviesť, či boli dodržané ustanovenia o predchádzajúcej výzve, prípadne označiť dôvody, prečo neboli dodržané. Ak pri prehliadke došlo k vydaniu alebo odňatiu vecí, treba uviesť do zápisnice aj údaje uvedené v § 93.

Podľa § 105 ods. 5 Trestného poriadku osobe, u ktorej bola prehliadka vykonaná, vydá orgán, ktorý taký úkon vykonal, ihneď, a ak to nie je možné, najneskôr do 24 hodín po vykonaní prehliadky alebo odpadnutí prekážky, ktorá bránila splneniu tejto povinnosti, písomné potvrdenie o výsledku úkonu, ako aj o prevzatí vecí, ktoré boli pritom vydané alebo odňaté, alebo rovnopis zápisnice.

Sťažovateľka v sťažnosti podanej ústavnému súdu neargumentovala v tom zmysle, že by NKA postupovala pri výkone vyšetrovacieho úkonu v rozpore s citovanými ustanoveniami procesnoprávneho predpisu, ktorým sa konanie riadilo.

Znova ústavný súd poznamenáva, že námietky sťažovateľky smerovali k nedostatočnému odôvodneniu príkazu súdu na domovú prehliadku.

Uvedené okolnosti znova nasvedčujú zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v tejto časti namietaného porušenia označených základných práv postupom NKA, čo je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pokiaľ sťažovateľka tvrdí, že pri prehliadke boli zaistené veci jej manžela, ktoré nesúviseli s danou trestnou vecou, a tým došlo k zásahu do jeho základných práv, ústavný súd poukazuje na citované znenie čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého jasne vyplýva, že sťažnosťou podľa tohto ustanovenia možno namietat' porušenie len „svojich“ základných práv alebo slobôd, a teda v aktuálnej veci neprichádza do úvahy dožadovať sa ochrany základných práv inej osoby (manžela) sťažovateľkou, ktorú je v takom prípade potrebné považovať za osobu zjavne neoprávnenú na podanie takejto sťažnosti, čo je dôvodom na jej odmietnutie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

3. Pokiaľ ide o namietaný postup a prípisy generálnej prokuratúry, ktorými boli vybavené podnet a opakovaný podnet sťažovateľky, ústavný súd uvádza, že aj v tomto prípade obdobne platia závery prijaté vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv NKA, t. j. aj v argumentácii vzťahujúcej sa k tejto časti sťažnosti absentujú relevantné námietky.

Odhladnuc od uvedeného ústavný súd skúmal, či generálna prokuratúra pri riešení podnetu a opakovaného podnetu sťažovateľky dodržala ústavné princípy garantujúce ochranu jej základných práv.

Generálna prokuratúra reagovala na podnet sťažovateľky zo 14. februára 2014 (doručenom generálnej prokuratúre 2. júna 2014) prípisom č. k. IV/3/ GPt 415/13/1000-62 z 25. júna 2014 takto:

„Vo svojom podnete žiadate prokurátora Generálnej prokuratúry SR, aby preskúmal zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní v súvislosti s úkonom vykonaným dňa 09. 10. 2013 – domovou prehliadkou...

Krajský prokurátor... dňa 03. 10. 2013 podľa § 100 ods. 1 Trestného poriadku navrhol Okresnému súdu Nitra vydať príkaz na vykonanie domovej prehliadky v rodinnom dome... a v priestoroch k nemu patriacich a na pozemku k nemu príľahlom..., ktorých podielovými spoluvlastníkmi sú [REDAKOVANÉ]... a [REDAKOVANÉ]... nakoľko v uvedenom dome, v priestoroch k nemu patriacich a na pozemku k nemu príľahlom, sa môžu nachádzať veci dôležité pre trestné konanie, a to najmä: počítače, CD a DVD nosiče, USB kľúče a iné technické zariadenia, v ktorých môžu byť uložené údaje týkajúce sa skutkov, pre ktoré je vedené trestné stíhanie..., ďalej pečiatky, písomné vyhotovenia zmlúv, faktúr, dodacích listov a iných listín súvisiacich s vyšetrovanou trestnou vecou, ako aj iné listiny, u ktorých je možné predpokladať, že boli použité na spáchanie daňovej, resp. ekonomickej trestnej činnosti.

Okresný súd Nitra akceptoval návrh prokurátora a dňa 05. 10. 2013 vydal príkaz sp. zn. OSNR-V-313-1/2013-3Tp/389/2013 na vykonanie prehliadky vo vyššie uvedenom dome.

Zistila som, že vydaný príkaz spĺňa zákonom stanovené náležitosti, obsahuje výrokovú časť, z ktorej vyplýva, v akej nehnuteľnosti sa má vykonať domová prehliadka, ako i odôvodnenie, z ktorého sú zrejmé skutočnosti odôvodňujúce zásah do slobôd chránených Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Nad rámec týchto skutočnosti v procesnej súvislosti považujem za nevyhnutné uviesť:

Jedným zo spôsobov získania dôkazov sa stali domové prehliadky vykonané za účelom zaistenia elektronických prostriedkov, u ktorých je predpoklad, že obsahujú digitálne stopy potrebné znalecky vyhodnotiť. Domovými prehliadkami sa tak, ako aj uvádzate, zasahuje do ľudských a osobnostných práv občanov. Domová sloboda je totiž ústavne zaručené právo vyplývajúce z Listiny základných práv a slobôd a významom spadá medzi základné ľudské práva a slobody. Ústavný poriadok Slovenskej republiky pripúšťa prielom do tejto ochrany a to výlučne v záujme ochrany demokratickej spoločnosti, prípadne v záujme ústavne zaručených základných práv a slobôd iných. Sem patrí najmä nevyhnutnosť daná všeobecným záujmom na ochrane spoločnosti pred trestnými činmi a ďalej tým, aby takéto činy boli zistené a potrestané. Prípustnosť domovej prehliadky je treba chápať ako výnimku, ktorá vyžaduje reštriktívnu interpretáciu zákonom stanovených podmienok jej prípustnosti.

Konštatujúc uvedené skutočnosti, že vzhľadom k charakteru a rozsahu vyšetrovanej trestnej činnosti v postupe prokurátora využívajúceho svoje návrhové oprávnenie som nezistila podstatné pochybenie v jeho postupe. Hodnotenie dôvodnosti vydaného súdneho rozhodnutia do kompetencie prokuratúry nepatrí. V prípade, že postup súdu považujete za vážny zásah do svojich základných ľudských práv a slobôd, môžete sa obrátiť na súdne inštitúcie, ktoré ich ochranu zabezpečujú.“

V prípise generálnej prokuratúry č. k. IV/3 GPt 53/14/1000-19 z 24. septembra 2014, ktorým generálna prokuratúra vybavila opakovaný podnet sťažovateľky zo 14. júla 2014, boli uvedené tieto skutočnosti:

„O svojom opakovanom podnete namietate, že poverený prokurátor Generálnej prokuratúry SR pri vybavovaní Vášho podnetu z 14. 02. 2014 nevenoval veci náležitú pozornosť a žiadate o preskúmanie vybavenia tohto podnetu.

Iné okolnosti neuvádzate.

Zistil som, že prokurátorka Generálnej prokuratúry SR v upovedomení o odložení Vášho podnetu sp. zn. IV/3 GPt 415/13/1000-62 z 25. 06. 2014 sa vecou dôsledne zaoberala a reagovala na všetky Vaše podstatné námietky, ktoré ste uviedli v podnete zo 14. 02. 2014.

Skutočnosti uvedené v predmetnom upovedomení korešpondujú s obsahom vyšetrovacieho spisu.

Postup prokurátorky Generálnej prokuratúry pri vybavovaní Vášho podnetu považujem za správny a v ďalších podrobnostiach odkazujem na obsah upovedomenia GP SR sp. zn. IV/3 GPt 415/13/1000-62 z 25. 06. 2014.

Váš opakovaný podnet zo 14. 07. 2014 preto odkladám bez prijatia ďalších prokurátorských opatrení.“

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu, či ďalšieho opakovaného podnetu (v danej veci podľa § 31 ods. 1 a 2 a § 34 ods. 1 a 2 zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným spôsobom sa takýmto podnetom, resp. opakovaným podnetom zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu, resp. opakovanému podnetu vyhovel (m. m. napr. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, IV. ÚS 180/09), t. j. za porušenie základného práva na inú právnu ochranu nemožno považovať samu osebe skutočnosť, že prokuratúra podnetu, resp. opakovanému podnetu nevyhovie podľa predstáv jeho pisateľa (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06 atď.).

Sťažovateľka v tejto súvislosti síce porušenie základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy nenamieta, avšak spravidla až porušením procesnoprávných ústavných princípov vyplývajúcich práve z čl. 46 ods. 1 ústavy orgánom verejnej moci dochádza k zásahu do základných práv hmotnoprávneho charakteru, teda aj tých, ktoré označila sťažovateľka (čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 21 ods. 1

ústavy). Ústavný súd preto ich prípadné porušenie skúmal skrz normatívy čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z judikatúry ústavného súdu teda vyplýva, že povinnosťou generálnej prokuratúry tak ohľadom podnetu sťažovateľky zo 14. februára 2014, ako aj jej opakovaného podnetu zo 14. júla 2014 bolo týmito podaniami sa zaoberať, primerane na ne reagovať a dotknutú osobu o vybavení informovať.

Vychádzajúc z obsahu základného práva na inú právnu ochranu a posúdiac v tomto kontexte sťažovateľkou namietaný postup generálnej prokuratúry ústavný súd nezistil žiadny dôvod na zasahovanie do kompetencie generálnej prokuratúry v oblasti výkonu prieskumnej právomoci nad dodržiavaním zákonnosti postupov NKA a dozor vykonávajúcej prokuratúry. V odôvodnení prípisu č. k. IV/3 GPt 53/14/1000-19 z 24. septembra 2014, ktorým bol vybavený opakovaný podnet sťažovateľky, generálna prokuratúra odkázala na dôvody uvedené v už citovanom prípise č. k. IV/3 GPt 415/13/1000-62 z 25. júna 2014, s ktorým bola sťažovateľka oboznámená a ktorého dôvody preto nebolo potrebné opakovať. V prípise generálnej prokuratúry z 25. júna 2014 je jednoznačne uvedený konkrétny a zrozumiteľný dôvod, prečo nebolo možné podnetu sťažovateľky zo 14. februára 2014 vyhovieť.

Z uvedeného vyplýva, že argumentáciou sťažovateľky, ktorá je obsahom jej podnetu a opakovaného podnetu, sa generálna prokuratúra primerane zaoberala, nevyhodnotila ju však v súlade s predstavou sťažovateľky, čo však nie je relevantný dôvod na konštatovanie porušenia jej základných práv zaručených ústavou. Postup generálnej prokuratúry tak nemožno považovať za neodôvodnený ani za svojvoľný.

Na základe uvedeného ústavný súd posúdil sťažnosť v časti týkajúcej sa postupu generálnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. IV/3/ GPt 415/13/1000 a jej prípisom z 25. júna 2014 a vo veci vedenej pod sp. zn. IV/3 GPt 53/14/1000 a prípisom z 24. septembra 2014 ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na zistené dôvody na odmietnutie sťažnosti ústavný súd rozhodol po jej predbežnom prerokovaní o jej odmietnutí v celom rozsahu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, tak ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Pretože sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jej požiadavkami uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2016